

2/2014

BRNEŇSKÝ' EVANGELICKÝ' MEŠIČŇNÍK

SETKÁVÁNÍ'

EVANGELICKÁ CÍRKEV V BRNĚ

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Brně I

Betlémský kostel a kostel J. A. Komenského (Červený kostel)
Opletalova 6, 602 00 Brno, tel: 542 211 453, 542 210 332
email: ccebrno1@atlas.cz, <http://www.cervenykostel.cz>
kazatelé: Jiří Gruber a Olga Tydlitátová, faráři
seniorátní kazatelé: Jiří Šimsa a Kateřina Rybáriková
kurátor: Václav Matoulek, past. pracovnice: Marie Melicharová

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Brně II

Blahoslavův dům, Lidická 79, 602 00 Brno, tel: 541 212 469
email: brno-ii@evangnet.cz, <http://brno-ii.evangelnet.cz>
kazatelé: Martin Horák a Alexandra Hauserová, faráři
kurátor: Jaroslav Kučera, past. pracovnice: Marta Vařílková

Farní sbor ČCE v Brně - Husovicích

Netušilova 26, 614 00 Brno, tel: 545 212 420
email: husovice@evangnet.cz, <http://www.ccehusovice.cz>
kazatel: Štěpán Hájek, farář
kurátor: Vladimír Zikmund

Farní sbor ČCE v Brně - Židenicích

Kostel Jílkova 74, fara Konečného 8, tel: 530 324 052
email: zidenice@evangnet.cz, <http://zidenice.evangelnet.cz>
kazatelé: Pavel Kašpar a Marta Židková
kurátor: Miroslav Maňák, past. pracovnice: Jana Kašparová

Diakonie ČCE – středisko v Brně

Hrnčířská 27, 602 00 Brno, tel: 549 242 279, 541 248 401
email: brno@diakoniecce.cz <http://brno.diakonie.cz>
ředitel: Jan Soběslavský

EVANGELICKÁ
AKADEMIE
BRNO

Evangelická akademie,

Vyšší odborná škola sociálně právní

Opletalova 6, tel: 542 221 741, email: vos@eabrno.cz

Střední zdravotní škola Evangelické akademie

Šimáčkova 1, 542 213 593, email: cszs@eabrno.cz,

<http://www.eabrno.cz>

ředitelka: Hana Svobodová

Setkávání – brněnský evangelický měsíčník. Ročník 2014 (XVI). Vydávají sbory Českobratrské církve evangelické Brno I a Brno II. Odpovědní redaktoři: Jiří Gruber, Martin Horák. Obálka Iva Tůmová. Registrováno pod číslem MK ČR E12109. Doporučená cena jednotlivého čísla 15 Kč. Roční předplatné 150 Kč, sponzorské 200 Kč. Redakce: 602 00 Brno, Opletalova 6. Vychází 10x ročně.

ÚVODNÍK

Milí čtenáři Setkávání,

píšu tento úvodník začátkem ledna, a tak jsou moje úvahy ještě poznamenány koncem minulého roku a začátkem tohoto roku nového. Vy budete toto únorové číslo číst o měsíc později, a to už bude za námi první měsíc roku 2014. Novoroční předsevzetí, pokud se někdo ještě pokouší je koncem roku vymýšlet, už asi vzala do značné míry za své, protože myslet si, že je možné ze dne na den zapomenout na zažitě zvyky a zlozvyky, je dost pošetilé. Kromě toho se pro potřebnou změnu nebo nápravu můžeme rozhodnout kdykoliv, nemusí to být zrovna na Nový rok. Zlomovým okamžikem, kdy se člověku změní pořadí hodnot, může být přestálá nemoc, těžká operace, setkání s někým nebo s něčím, co nás přivede k přehodnocení dosavadního způsobu života a ke změnám, k nimž jsme doposud neměli vůli nebo motivaci.

Ještě pořád je rok 2014 velkou neznámou; přes všechna upřímně míněná přání všeho dobrého, zdraví, štěstí a co se tak běžně přeje, nikdo nevíme, co nás v letošním roce čeká. Dost dobře nechápu, proč se lidé na Silvestra tak bujaře veselí; připadá mi, že tím přehlušují pocit nejistoty, nebo si prostě žádné takové pocity nepřipouštějí a myslí si, že mají všechno ve svých rukou. Prožívat na konci roku radost a vděčnost za uplynulý rok, tomu rozumím; i když leckoho z nás v minulém roce potkala nějaká ztráta, nemoc nebo starost, ať už o sebe nebo o naše blízké, přece jen jsme přijímali a stále znovu přijímáme dobré dary našeho Pána a víme, že na jeho milost můžeme spoléhat i v tomto roce. Ráda si připomínám začátek truvérské mše Petra Ebena: *Čeká mě den, a když tě potkám, Pane, unesu lehčej jeho žár. Čeká mě noc, a cokoli se stane, nestihne moji duši zmar.* Věřím, že to platí i pro celý tento rok.

Můžeme a musíme samozřejmě plánovat a připravovat se na to, co je před námi, nedá se žít ze dne na den, ale, jak říkával můj tatínek, s jakubovskou podmínkou – *Bude-li Pán chtít, budeme naživu a uděláme to nebo ono;* s vědomím, že příští dny nebudou výhradně v naší režii, že se může stát mnohé, co se nám nebude líbit a co naruší naše plány. Můžeme ale spoléhat na to, že tím, kdo má naše životy ve svých rukou, je Bůh, který nás má rád, že nedopustí víc, než můžeme unést, a dá nám sílu k překonání toho, čím budeme muset projít. Nemusíme podléhat "blbě náladě", pocitu, že je všechno špatné a bude to ještě horší, víme přece, že poslední slovo nad naším životem nebudou mít ani politici, ani nová vláda, ani nikdo z lidí, a tak nás nemusí drtit různé katastrofické scénáře, kterými nás zásobují sdělovací prostředky, ať už se týkají ekonomické situace, stavu světa nebo prostředí, v němž žijeme.

Hana Dvořáková

Čtyřikrát z Brna – dětská vánoční slavnost

Brno I

V Betlémském kostele vystoupily Ovečky s pásmem Boží slib, který napsaly a nacvičily Iva Oukropcová a Radka Lokajová

Starší děti zahrály v Betlémském kostele upravenou hru Zdeňka Šorma Ďábelské vánoce

Brno II

V neděli 22. prosince v rámci dopoledních služeb Božích byla v repríze uvedena upravená vánoční hra Igora Osvalda. Přípravy a uvedení se účastnilo více než 30 dětí a zástupců dorostu.

Brno Husovice

V modlitebně v Husovicích zahrály děti hru Zdeňka Šorma: Tak to tedy Pán Bůh s náma.

Brno – Židenice

Dětská vánoční hra v Židenicích se hrála podle upravené předlohy Zdeňka Šorma a měla název „Chvála Bohu, je to jinak“

OTAZNÍKY NAD BIBLÍ

Kain a Abel

Ábel se stal pastýřem ovcí, ale Kain se stal zemědělcem. Po jisté době přinesl Kain Hospodinu obětní dar z plodin země. Také Ábel přinesl oběť ze svých prvorozených ovcí a z jejich tuku. I shlédl Hospodin na Ábela a na jeho obětní dar, na Kaina však a na jeho obětní dar neshlédl.

Gn 4,2-4

Mezi bratry jsou čtyři rozdíly:

I: Prvenství. Kain je prvorozený, a to se tehdy považovalo za boží vůli a vyvolení. Abel je druhorozený. Teprve narozením Abela se Kain dostává do role bratra, který se musí dělit. Předtím byl jedináček. Druhorozený syn měl jiné sociální postavení. Dědil pouze třetinu, kdežto první dvě třetiny. Z jeho narození už se matka neraduje tak jako z prvorozeného. Další děti jsou často přijímané jako samozřejmost a náhradníci těch prvních.

Biblické příběhy však opakovaně připomínají, že si Bůh proti očekávání může vybrat druhorozené (Izák, Jákob, Efraim, David). Prvorozenectví předurčovalo k úspěchu, o to víc byl Kain zklamaný, když se poprvé potká s neúspěchem.

II: Kultura a povolání. Abel je pastýř, Kain obdělává půdu (je doslova „otrokem země“). Kain je jako otec Adam usedlý na půdě. Je však možné, že slouží zemi, tj. ctí ji, místo aby sloužil Hospodinu. Přitom ví, že země je prokletá a mnoho mu nedá. Abel je nomád, který se stěhuje se stády. Typ zaměstnání ovlivňuje naše bydlení, zvyky a vztahy. Někteří vidí v Abelovi Izrael na poušti a

v Kainovi Izrael usedlý v Kenaanu. Velké postavy bible jsou často pastýři: např. David a Mojžíš.

III: Zbožnost a způsob oběti. Oba bratři přinesou z výsledků své práce dar Hospodinu. Obětí se zde míní dar na získání přízně (např. Gn 32,14 nebo Gn 43,11). Kain obětoval rostliny ze své úrody, Abel prvotiny ze stáda. Kain přináší z plodů země, nejsou to však prvotiny jako v případě Abelově. Abel přináší tuk, což byla nejlepší část, která patřila Bohu a spálila se na oltáři. Kainova oběť je obecná, Abelova vyznavačská. Vše prvorozené patřilo Hospodinu. Oběť zvířete (krvavá) je oběť za hřích a je spojena s vyznáním vin. V tomto smyslu byla Abelova oběť dokonalejší a plnější.

IV: Výsledek, úspěch. Bůh přijal Abela a jeho oběť, ale nepřijal Kaina a jeho oběť. Bůh shlédł nejen na Abelovu oběť, i na Abela. Pro Boha je člověk důležitější než jeho oběť. Jak bratři poznali, která oběť byla přijata, není jasné. V každém případě je to překvapení jak pro bratry, tak pro čtenáře. Je to tajemství, které je třeba unést a respektovat. Jsou věci, které nemají vysvětlení. Bůh je svobodný ve svém jednání. Když člověk neví, proč se něco stalo, nemá si hledat falešné důvody, např. že právě jeho Bůh nemá rád. Příběh nás nutí respektovat to, že mnohé věci nevíme a vědět nemůžeme. Kainovi se zdá, že se snažil marně. Ale i to je třeba unést! Vykladači se ovšem snaží vysvětlit, proč Bůh jednu oběť přijal a druhou ne, ačkoli to text vědomě neříká.

A/ důvod etický: Kain se již dříve nějak provinil a Bůh jako spravedlivý jeho oběť nemohl přijmout. Tento pozdější výklad najdeme už v janovské tradici. *Neboť to je zvěst, kterou jste slyšeli od počátku: abychom se navzájem milovali. Ne jako Kain, který byl z ďábla a zabil svého bratra. A proč ho zabil? Protože jeho vlastní skutky byly zlé, kdežto bratrovy spravedlivé.* 1 Jan3,11-12

B/důvod kultický: Kain přinesl špatnou oběť (např. shnilé plody). Bohu se nelze zalíbit něčím, co nás nic nestojí (např. 2 Sa 24,24 nebo Mal 1,12). Na základě epištoly Židům Calvin soudil, že rozdíl byl v motivaci, s kterou oba oběť přinášejí. Tu však mohl znát pouze Bůh. *Ábel věřil, a proto přinesl Bohu lepší oběť než Kain a dostalo se mu svědectví, že je spravedlivý, když Bůh přijal jeho dary; protože věřil, `ještě mluví, ač zemřel`.* Žd 11,4

C/Boží svoboda: Jde o Boží vyvolení, která dává proti očekávání přednost slabším a druhým (Ž 78,6 Ex 33:19). Podle řádu přírody měl mít prvenství Kain, podle řádu milosti ho však měl Abel. Bůh některým dává, co jiní nedostanou. Rozdíl mezi bratry je podobný jako rozdíl mezi mužem a ženou. Patří k řádu stvoření, že jeden se narodí jako první a stane se dědicem požehnání a další až jako druhý. Ale Bůh to může změnit. Vyvolený je pak příjemcem daru, který nemá pro sebe, ale pro druhé. Nejmladší Josef pomůže svým bratřím v době hladu. Bezdětný Abram se stane požehnáním pro všechny národy. Bezvýznamný Izrael je jako národ vyvolen, aby se stal požehnáním pro celý svět. (Iz 42,6)

Boží shlednutí způsobí mezi bratry nerovnost, která vyvolá u Kaina hněv. *Proto Kain vzplanul velikým hněvem a zesinal v tváři.* Ve skutečnosti však byla nerovnost už v tom, že Kain se narodil jako první. Nyní to Bůh vyvážil, neuznal prvorozenství za automatickou přednost a dal šanci i druhému. Podobně pocítil druhorozenství Jakob vůči Ezauovi. (Gn 25, 27) Život přináší nerovnosti, ale díky Bohu nejsou fatální, také druhorození mají šanci. Prvorození to však těžko nesou, protože si na své prvenství (jedináčkovství) snadno zvyknou.

I řekl Hospodin Kainovi: "Proč jsi tak vzplanul? A proč máš tak sinalou tvář?" Boží řeč je povzbuzením. Bůh volá skleslého člověka, aby se vzpamatoval, a dává mu naději. Bůh zná odpověď na svou otázku, ale jde o to, aby si Kain uvědomil svou závist. Kdyby nebylo Božího hlasu, byl by člověk vydán napospas svým pocitům, hněvu a úzkostem. Svou otázkou chce Bůh vyvolat změnu lidského srdce. Bůh předvídá Kainovo jednání a budoucí skutky. Naše osudy mu nejsou lhostejné a snaží se nám ve zlém činu zabránit. Nečiní tak násilím nebo mocensky, ale domlouváním a vysvětlováním. Bůh není skrytý režisér, ani lhostejný pozorovatel. Respektuje svobodu a odpovědnost každého člověka. U Kaina se mu jeho přemlouvání nezdaří, a zvítězí lidská zloba. Je paradox, že slovo, kterým Bůh stvořil svět, nehne s člověkem, který nechce poslechnout a nevěří, že Bůh má pravdu.

Což nepřijmu i tebe, budeš-li konat dobro? Jiný možný překlad: *Jestliže konáš dobře, proč nezdvihneš hlavu.* Kain si má uvědomit, že jeho hněv a smutek je zlá reakce. Nepřijetí oběti neznamená Boží odmítnutí, ale tajemství, které má člověk unést, a pochopit, jak je těm druhým, kteří až dosud byli odstrčení (Abel znamená vánek a z jeho narození se matka neradovala tak jako z narození Kaina). Člověk nemá reagovat na neúspěch hněvem a závistí. To je nebezpečné a zbytečné. Kain je pořád v ohnisku Božího zájmu. Pouze neví, proč není vždycky první. Je to zkouška, jak bude reagovat.

Nebudeš-li konat dobro, hřích se uvelebí ve dveřích a bude po tobě dychtit; ty však máš nad ním vládnout. Verš připomíná sílu pokušení, které způsobuje zlo hříchu, které začíná v lidských srdcích. Hřích je v hebrejštině ženského rodu. Zde je nezvykle popsán jako schoulené a číhající divoké zvíře (podobně se mluví o lvu a divokých zvířatech (Jb 11,13-15, Sir 27,10). Hřích číhá jako divé zvíře – paralela k hadovi (Gn 3). Hřích má sílu zabránit člověku v konání dobra.

Kain se však nemá dát hříchem ovládnout. Má mu umět poručit a odkázat ho do jeho mezí. Je to narážka na Gn 3,16 (žena bude dychtit po muži, ale on jí bude vládnout - ve smyslu chránit před pokušením). Volba mezi dobrým a zlým je v moci člověka. Nejde tu o všeobecné konání dobra, ale o Kainovu reakci na Boží odmítnutí, které ho nesmí svést k hněvu a závisti. Když zareaguje zle, hrozí, že upadne do pazourů ničivé moci zla. Zlu je možné odolat a Bůh nám k tomu chce pomoci tím, že s námi mluví dříve, než se něco zlého stane. Přesto se člověk často rozhodne pro zlo, i když nemusí.

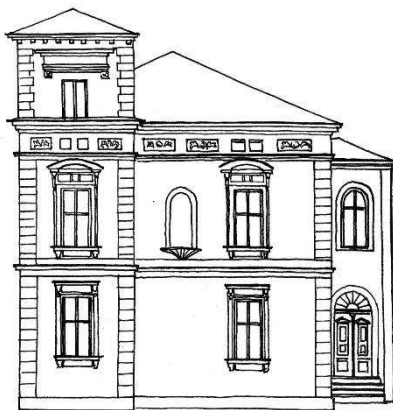
Jiří Gruber

Evangelický sbor ve Znojmě a Hraběticích

Do konce druhé světové války žili ve Znojmě většinou Němci, proto město neuniklo v letech 1938 – 45 záboru. Po odsunu Němců bylo Znojensko dosídlováno také českými a slovenskými evangelíky – reemigranty.

Původní tamější německý augsburský sbor vznikl v roce 1861 jako filiálka Brna a od roku 1877 vytvořil spolu s Jihlavou sbor farní. Po vzniku ČSR a ČCE vstoupil do Německé evangelické církve. Ze začátku svého působení měl sídlo v dvou- resp. trojpatrové kapli svatého Václava a pak si postavil historizující kostel ovlivněný prvky secese, navržený architektem Ludwigem Faiglem, posvěcený 19. listopadu 1911.

Ve Znojmě žili i v té době čeští evangelíci, od roku 1922 utvořili kazatelskou stanici miroslavského sboru, od roku 1935 s vlastním vikářem Janem Zlatohlávkem. Nejprve konali bohoslužby v německém evangelickém kostele, nájem se jim zdál větší, než předpokládali, a tak nepohrdli gotickou kaplí sv. Václava, jako dříve Němci. Za války český sbor zanikl, zůstaly tam asi čtyři desítky českých evangelíků.

Po válce se přistěhovala nebo byla přistěhovávána také řada evangelíků. Budovy Německé evangelické církve si rozdělily dvě církve tak, že kostel připadl Církvi československé husitské, který pak v roce 1996 prodala Pravoslavné církvi; ta ho důkladně opravila a užívá dodnes. Nese jméno sv. Rostislava. ČCE získala německou faru, nyní na Rudoleckého ulici č. 15. Původně užívala kostel s CČSH, ale později si ve faře zřídila modlitebnu, která jí vyhovuje, zvláště při umenšování sboru. Pováleční přistěhovalci vytvořili v roce 1946 veliký sbor, vrátil se farář Zlatohlávek a byly zřízeny kazatelské stanice v Hrušovanech nad Jevišovkou, v Jaroslavicích, Vrbovci, Hevlíně a Hraběticích, o kterých bude řeč za chvíli.

Roku 1950 přišel do znojenského sboru farář Rudolf Šimša, nadšeně se ujal práce i v rozlehlé diaspoře, ale sbor později chřadl, zvláště v 70. a 80. letech 20. století. Po faráři Šimšovi nastoupila v roce 1990 sestra Jiřina Kačenová; v této době došlo i vlivem politických změn k oživení sboru. V roce 2007 přichází do sboru farářka Jana Špinarová a působí zde dosud. (Podrobněji o Znojmě v Setkávání 7/2013.)

V roce 1952 došlo k rozdělení sboru (to bylo potvrzeno v roce 1954) na sbor Znojmo a Hrabětice. V Hraběticích a okolí žili převážně pováleční reemigranti - Slováci z Bulharska, Maďarska a Rumunska. Prvním farářem zde byl Ján Pálic (hrabětičtí říkali Palica) z Jasenové na Oravě. Tento tehdy velký slovenský

luterský sbor patřil do ČCE a měl až 1200 členů, ale postupně se zmenšoval vystěhovalectvím na Slovensko, asimilací s okolím... Sami zdejší evangelíci měli příslib slovenského faráře a učitele. Faráře dostali, ale učitele ne. Jako další zde působil vikář Ján Oslík (1967 – 1975) a pak diakon Miroslav Volník (1987 – 1992). V době uprázdnění sboru konal bohoslužby administrátor z naší církve, ale dojížděli také dle dohody se slovenskou církví a.v. kazatelé ze Slovenska; oni byli členům sboru bližší, my jsme se jejich liturgii těžko učili. Vzpomeňme také velmi obětavého, nedávno zemřelého kurátora sboru Jána Nováka. Hrabětický sbor k naší lítosti zaniká a stává se kazatelskou stanicí miroslavského sboru.

Jiří Novák

ANKETA

Proč je tu náš sbor?

1. Každý sbor má misijní úkol. Jak mu rozumíme? Jak jej naplňujeme? Máme zde nějaké další příležitosti? Jaké způsoby oslovení lidí mimo sbor (našich přátel, lidí z okolí) se nám osvědčily? Jaké aktivity posilují otevřenost našeho sboru?

2. Kolik nových lidí přibylo v posledních pěti letech do našeho sboru? Kolik dospělých lidí bylo pokřtěno za posledních 5 let?

Brno I

1. Vzhledem k poloze sboru v centru Brna máme v tomto směru obrovské možnosti. Do našich kostelů, obzvláště do ČK, například přicházejí lidé "jen tak", když jdou kolem. Rovněž lidé, kteří jsou v Brně na přechodnou dobu - kupříkladu studenti - mohou v našem sboru hledat společenství. Tento fakt si myslím všichni uvědomujeme. Pro hledající lidi pořádá skupina dobrovolníků kurzy Alfa a Beta. Kromě toho v našem sboru probíhají křty dospělých. Mimo běžných bohoslužeb, které mohou být samy o sobě označeny za misijní (právě díky poloze kostela v centru) se v prostorách fary pravidelně konají bigbeatové bohoslužby (ty by možná bylo lepší z misijního hlediska přesunout do ČK, což by sice vyžadovalo nutné akustické úpravy kostela, ale možná by to přilákalo víc kolemjdoucích). I různé kulturní a jiné akce v našich kostelech, například hudební nešpory v ČK, jakož i naše účast na Noci kostelů a Muzejní noci jsou svým způsobem misijními aktivitami. Prostor ke zlepšení vidíme v tom, aby byl sbor veden k potřebám praktické misie – schopnost každého věřícího říct svému známému stručně, proč a co mu přináší účast ve sboru.

presbyter, 34 let

Obecně platí, že se osvědčily způsoby oslovení, které jsou pro oslovené nenásilné, zajímavé a ukazující hlubší duchovní rozměr. Širší okruh možných zájemců o svědectví evangelia je však možno oslovit především s pomocí komunikačních médií. Osvědčily se kurzy Alfa a Beta. Rovněž pomáhají akce

typu nešpor, Noci kostelů a Muzejní noci, hudební Nešpory, podávání občerstvení a guláše lidem bez přístřeší s možností posezení v ČK a poslechu varhanních skladeb v podání našich varhaníků, přenosy kázání v rádiu či v televizi. Náš sbor se vcelku snaží o otevřenost vůči lidem mimo sbor. V dnešní době je však vzhledem k informační nasycenosti společnosti opravdu náročné získat pozornost případných zájemců o evangelium. Pro opravdu výraznější otevřenost našeho sboru bychom museli jako sbor použít aktivity „silnějšího kalibru“, např. poutavý filmový snímek. Aktivity tohoto typu však přesahují možnosti jednoho sboru a jsou tak výzvou pro celou naši církev. Je na zamyšlenou, zda při snaze o otevřenost našeho sboru tak trochu nezapomínáme na naše „papírové“ členy – asi by stálo za to tyto členy sboru zkusit vtáhnout do života sboru.

presbyter, 50 let

2. Za posledních 5 let vstoupilo do našeho sboru 20 lidí. To jsou údaje z kartotéky, tedy přestupy z jiných církví a přistěhování. Jinak přibylo mnohem více lidí, kteří navštěvují bohoslužby a sborové aktivity, ale nejsou vedeni ve sborové kartotéce. Pokřtěno bylo 26 dospělých.

staršovstvo

Brno II

1. Misijní úkol sboru – už tím, že sbor existuje a nabízí otevřené společenství lidí ochotných si navzájem naslouchat a ochotných si pomáhat a také pomoci druhým lidem v jejich problémech - tím už plní svůj misijní úkol. Záleží na každém člověku, aby do svého okolí přenášel porozumění a ochotu pomoci. K tomu mu dává sílu a odvahu víra a naděje, že on sám má zastání v Ježíši Kristu.

presbyter, 58 let

Ano, každý sbor má misijní úkol a já mu rozumím tak, že by měl být otevřený pro všechny lidi. A to nejenom ve smyslu křesťanské víry. Myslím, že konkrétně v našem sboru jsou lidé velmi štedří a jsou ochotni pomoci lidem v nouzi. Při oslovování další lidí je velmi důležité, aby se sbor otevřel. To se daří především při organizování různých akcí, jako je Noc kostelů nebo Bienále pro Diakonii. Hodně lidí „z venku“ také navštěvuje večerní nešpory.

členka sboru, 20 let

2. Do sboru přibylo více než 20 dětí, které byly také pokřtěny, více než deset přistěhovaných, a dále asi deset příchozích, kteří nejsou členy sboru, ale aktivně se do života sboru zapojili. Za posledních 5 let byli pokřtěni tři dospělí.

staršovstvo

Brno - Husovice

1. **Jak rozumíme misijnímu úkolu našeho sboru?** A co je to vlastně misie? Odkud kam se děje? Co se děje a jak se děje? Je to asi trochu komplikovanější, možná také kvůli tomu, že tento pojem se v Bibli nevyskytuje.

Možná je misie přirozený způsob, jak sdílet s druhými (a hlavně s lidmi mimo církev) evangelium. Jak jim svědčit o Boží lásce. Věříme, že je to Boží vůle přivádět lidi ke Kristu a skrze něho dojít smíření s Bohem, se sebou samým, mezi sebou navzájem i s celým stvořením. Může to tedy být např. ve škole, v zaměstnání mezi kamarády a známými. Nemusíme hned "kázat", ale když máme odvahu říct i proti většině, že všichni cikáni nekradou, že cizinci jsou mnohdy pracovitější než my, že ne každý muslim je terorista a všichni homosexuálové nejsou zvrhlíci, tak snad takto můžeme bořit hradby, vycházet ven a ukazovat na něco, co nás přesahuje a určuje.

Jak jej naplňujeme? To bychom se museli zeptat každého zvlášť. Myslím, že náš sbor je otevřený a snažíme se žít křesťansky, tedy i misijně. Dobré příležitosti, jak oslovovat lidi mimo sbor, jsou asi tyto - náš farář má během roku často svatební kázání a mezi hosty nejsou jistě vždy sami věřící a jsem přesvědčen, že často slyší o lásce, o Boží pomoci a požehnání. Dále je to Noc kostelů, na jejímž pořádání se podílí mnoho členů sboru, a je příležitost mluvit i s těmi, kteří přicházejí náhodou, či ze zvědavosti, ukázat jim, kde působíme, ukázat, že jsme vlastně "normální" lidé, a pozvat je k nám. Ale hlavně jsou to bohoslužby v klubu Desert, kam přicházejí lidé věřící i nevěřící, různého věku a různého kulturního i politického zaměření, a mohou slyšet Boží slovo, kázání, povídání s inspirativní osobností a dobrou hudbu, a ještě si dát něco dobrého na pití. Tato setkání mají určitou odezvu mezi lidmi. Dá se tedy říci, že takové oslovení našich přátel, či lidí z okolí se nám osvědčilo.

Jakékoli aktivity, na kterých se podílejí členové sboru, vlastně posilují otevřenost našeho sboru. Vždyť kdykoliv děláme něco společně, více se poznáváme a snažíme se respektovat odlišnosti druhých, sloužíme jednomu Pánu!

presbyter, 51 let

Otázka misie je velmi citlivé téma. Jestliže z praxe víme, že každý jedinec si k Bohu hledá svou vlastní, mnohdy velmi originální cestičku, jak je možné najít „recept“ na oslovení společnosti? Je možné vyjadřovat se dostatečně srozumitelně pro všechny, a zároveň nezjednodušovat a nic nezastírat? Takových otázek je mnoho. Nicméně je jasné, že od misie ruce pryč dát nelze a že se s ní musíme snažit co nejlépe vyrovnávat. Husovický sbor většinou hledá cestu skrze kulturu – každou druhou neděli v měsíci probíhá bohoslužba v klubu Desert (s hudebním doprovodem a rozhovorem se zajímavou osobností), v jarní sezóně se opakovaně koná divadelní festival Husovický dvorek, sbor se podílí na organizaci hudebních nešpor v Červeném kostele a s kulturním programem se připojuje také k Noci kostelů. Veliký význam však mají také „obyčejná“ grilování na sborové zahradě, na která jsou přizváni

přatelé, či různé výlety a letní tábory, kam si děti přivedou své kamarády a spolužáky.

člen sboru, 25 let

2. Za posledních pět let se stalo novými členy sboru 31 lidí. Křtů dospělých bylo za posledních pět let devět.

staršovstvo

Brno - Židenice

1. Výhodou židenického sboru je zastoupení všech věkových kategorií. Bohoslužby navštěvují i maminky s dětmi v kočárcích. Pro případ silnějších zvukových projevů je rodičům doporučeno odejít s dětmi do suterénní sborové místnosti, kde je zánovní koberec s množstvím hraček a možnost sledovat reprodukováný přenos kázání. Text kázání je možno si po bohoslužbách odnést domů, což řada lidí využije i pro předání nepřítomným členům sboru. Větší děti v kostele zůstávají na zahájení bohoslužeb, čtení z bible a modlitbu a po druhé písni odcházejí do nedělní školy, kde jsou rozděleny podle věku do dvou skupin. V současné době je celkem osm učitelů, kteří vzájemně dobře spolupracují. V týdnu probíhají biblické hodiny pro děti, pro dospělé i předkonfirmační příprava.

Jako misijní počín se jeví setkání se zpěvy a meditacemi ve stylu Taizé, které pečlivě jedenkrát měsíčně připravují dva bratři z našeho sboru. Na toto setkání přicházejí mladí lidé z celého Brna. Podobně misijně působí hudební skupina Chrapot, která vznikla na půdě našeho sboru, ale přijímá členy i odjinud a také svým zpěvem působí i jinde. Ve sborovém sálku bylo už několik výstav, které přilákaly i mimosborové návštěvníky. Misijně působí snad i sborový dopis, který vydává staršovstvo v době adventu a Velikonoc. Je psán živě a informuje o dění ve sboru a plánovaných akcích, kterých je možné se zúčastnit. Máme dobrou zkušenost s Nocí kostelů a letním pobytem rodin na Blažkově, kterého se účastní i řada přátel členů sboru. Otevřenost našeho sboru posiluje i realizace vánoční hry dětí a v červnu sborového dne s pestrým programem. Na podzim se stalo již tradicí uspořádání sborového výletu, jehož se rovněž zúčastňuje řada lidí mimo sbor. V adventu má úspěch akce zvaná Dárkování, což je něco jako bazar rukodělných výrobků, které členové sboru, jejich rodinní příslušníci nebo přátelé, darují. Peníze získané prodejem jsou použity na charitativní účel.

Z diskuse při sborovém večeru dne 10. ledna 2014 vybrala J. Slámová

2. V letech 2009 -2013 přišlo do našeho sboru 39 lidí, z toho 10 dospělých, u nás farářem P. Kašparem pokřtěných. Dalšíh 13 evangelíků či evangeliček, tedy členů ČCE, přišlo do Brna a postupně začali navštěvovat náš sbor.16 dalších přistoupilo do sboru a tudíž i do ČCE (někteří byli už někde pokřtění, jsou mezi nimi sekuláři, římsští katolíci, až po jehovisty). O našem sboru se dozvěděli z webových stránek, z telefonního seznamu, z nástěnky na kostele nebo pozváním do sboru od přátel.

Informaci podal farář sboru Pavel Kašpar

Být kaplanem, být kaplankou v armádě

Když se řekne vojenský kaplan, mnoha lidem se vybaví polní kurát Otto Katz, Haškova karikatura vojenského duchovního. A když se řekne vojenská kaplanka, tak se rozhostí rozpačité ticho a blikají otazníky. Co to vlastně je?

Nejprve několik slov k historii. Duchovní služba v armádě byla obnovena - po téměř padesáti letech - r. 1998. Do služby v armádě může být vyslán duchovní církve registrované v ČR, který má teologické vzdělání a nejméně dvouletou praxi v církvi. Duchovní je vysílán „dvoukolejně“ - jednak Ekumenickou radou církví a Českou biskupskou konferencí, jednak svou mateřskou církví. Po vojenské linii pak je třeba, aby prošel standardním výběrem pro profesionální uchazeče, tj. splnil podmínky zdravotní, psychické a tělesné způsobilosti pro vstup do armády. Musí také projít tzv. základní vojenskou přípravou, která trvá tři měsíce, a je povinnou vstupenkou do řad profesionálních vojáků.

Tak jako sbory v církvi jsou různé a práce farářů v církvi se liší podle toho, zda slouží v městském nebo venkovském sboru, tak se liší i práce kaplanů v souvislosti s tím, v jakém útvary slouží.

Ve službě vojenské kaplanky jsem necelý rok. Nováček, zelenáč. Sloužím ve Vyškově, kde je centrum výcviku AČR. Moje místo je v Institutu přípravy do zahraničních operací a speciální přípravy. Zde se připravují např. zkušení vojáci odcházející do zahraničí, nebo naopak úplní nováčci, kteří do armády teprve vstupují. Když se někdo zeptá, „co vlastně v tý armádě děláš“, tak mohu dobře popsat asi tak

dvacet procent své práce: přednáším islám a kulturní pozadí arabských nebo afrických zemí pro vojáky, kteří jdou do zahraničních operací, vedu se svými kolegy kaplany etické semináře pro vojáky, sloužím bohoslužby ve vojenské kapli. Také procházím různými výcviky pro vojáky a odbornými kurzy pro kaplany. Větší část své práce však vykazují těžko. Tento na první pohled neviditelný podíl je hodně o budování - důvěry a porozumění. O prohlubování citu a vnímání pro možnosti služby v různých druzích výcviku, které pod naším institutem jsou. Také je občas nutné něco bořit - různé předsudky a pokřivené představy o duchovních, o církvi, o Pánu Bohu. V oblasti mezilidských vztahů má kaplan za úkol „*podporovat velitele všech stupňů v jejich odpovědnosti za naplňování a ochranu lidského rozměru života každého vojáka v činné službě a občanského zaměstnance; nabízet pomoc při řešení osobních krizí i těžkostí,*

kteří vznikají v pracovním, osobním a rodinném životě pracovníků resortu Ministerstva obrany..." (Rozkaz MO z roku 1998).

Celá tato budovatelská práce se děje především skrze zdánlivou banalitu, totiž to, že s vojáky jsem. Jsem s nimi na poradách, na nástupech, na školeních, na pochodových cvičeních a při běhu, v noci u ohně, v dešti, v zimě, v pařáku. Jsem po ruce, když je třeba s něčím prakticky pomoci, nebo nafotit fotky do prezentací. A jsem po ruce, když po mostě důvěry přijde duše, která potřebuje něco odložit nebo něco přijmout. Bývám u konfliktů, které občas vyšlehnou. Raduji se s těmi, kdo mají radost z toho, že se něco povedlo. A šťve mě stejně jako ostatní, když se dílo nedaří. Vybudovat s druhými vztahy, ve kterých je možné předat něco z křesťanské důvěry, naděje a povzbuzení (byť bez křesťanského slovníku), však potřebuje čas, trpělivost a inspiraci shůry.

Že jsem kaplanem v armádě, nejde oddělit od toho, že jsem kaplanka-žena. V práci se setkávám hlavně s muži, což mě nejen zajímá, ale také baví - a někdy znejistuje. Zblízka vnímám svět mužů - jak spolu tvoří přátelství, jak se umí podpořit a pošouchnout, jaká jsou jejich důvěrná gesta. Na výcviku i za dveřmi kanceláře slyším jadrná vyjádření a občas silácké řeči, zvláště když jsou chlapi v tlupě. Zvykám si, že projevy galantnosti se mohou v armádě hodně lišit od civilu. Je projevem kavalírství, když mi kolega nastaví nohu - protože jinak se přes dvoumetrovou barikádu nedostanu. A to, že mi nikdo nenabídne pomoc při nošení těžkého batohu, vlastně znamená, že jsme si rovni. Nedávno mi jeden instruktor řekl: „Ženské bych nabídl židli, aby si sedla, ale ty jsi můj bratr ve zbrani.“ Pro mě je tohle projev důvěry. Když jsem jako žena-kaplanka mezi své „bratry ve zbrani“ přišla, měla jsem pocit, že jsem jako zrno písku, které spadlo do perlorodky. Škeble byla trochu podrážděná a tiše prskala, ale nakonec se s cizorodým předmětem začala vyrovnávat. Mám naději a důvěru, že se navzdory mužsko-ženským odlišnostem vytvoří něco, co bude mít hodnotu pro mě i pro ty, s nimiž se setkávám.

Kaplanská služba, podobně jako služba ve sboru, je často plná nejistoty: co má smysl a co ne, do čeho se pustit, co nechat plavat. Také je o hledání - jak s druhými mluvit a mlčet, jak s nimi být. Je také hodně o samotě. A je dobrodružná a plná překvapení. Je malé dobrodružství brodit se po krk, bloudit vojenským prostorem nebo letět vrtulníkem. Pak však přijdou chvíle, kdy nějaký neznaboh, dnešní Naaman, pronese či ukáže na svém postoji svědectví, které je jasně inspirované Božím duchem. Nebo bezvěrec, který se projeví moudrý jako osvícený stařec. Nevěřící mě tu poučují o cestách milosti. Je to pro mě velké dobrodružství víry. S překvapením pak znovu zjišťuji, že Duch svatý skutečně, svobodně a jistotně působí, a to daleko za hranicemi církve. Že křesťany i nekřesťany inspiruje k odpovědnosti, obětavosti, odvaze, věrnosti a cti. Že s Božím duchem kaplan není nikdy v armádě sám a s jeho posilou může být člověku člověkem a přinést oporu a povzbuzení těm, kdo o ně stojí.

Gabriela Horáková

Úvod

V nedávné době byly vydány tři svazky novozákonních apokryfů, a to v roce 2001 Neznámá evangelia I, v roce 2003 Příběhy apoštolů II a v roce 2009 Proroctví a apokalypsy III. Všechny tři knihy uspořádal Jan A. Dus, neznámá evangelia s Petrem Pokorným, vydal je Vyšehrad. Z řeckých, latinských, koptských a syrských originálů přeložili a komentáři opatřili Jaroslav Brož, Růžena Dostálová, Jan A. Dus, Matyáš Šavrda, Lucie Kopecká, Zdeněk Kratochvíl, Petr Peňáz, Dagmar Peňázová, Petr Pokorný a Zuzana Vlčková. K těmto třem knihám lze přiřčenit Spisy apoštolských otců, přeložili je Dan Drápal, Jan Sokol a Lad. Varcl a vydal Kalich v roce 1985 jako učebnici, v posledních letech vyšlo druhé vydání. Musím ještě dodat, že už v roce 1959 vyšel Výbor z novozákonních apokryfů – evangelia a skutky od Jindřicha Mánka a nejstarších posluchačů z Husovy bohoslovecké fakulty. V současné době je už dostatek literatury, např. Ztracená Bible J.R.Portera.

Velké církve si vybraly část, která je pro ně přijatelná, a nazývají ji posvátnou tradicí. Někdy ji píšou s velkým T, aby ji odlišily od běžně užívaného slova tradice. Ne zrovna zanedbatelný zbytek křesťanů bere tyto příběhy za nevěrohodnou a fantastickou mytologii. Stoupenci reformace berou oficiálně vážně pouze Písmo-kánon, ale v době postmoderny a malé znalosti Bible se vše nějak prolíná a máme v hlavách stále větší zmatek. Slyšeli jsme již hodně jmen a příběhů a viděli mnoho obrazů, které mohou být novozákonní, a přece tomu tak není. Někteří lidé si myslí, že Písmo doplňují. Uvedené knihy jsou základem pro „seriál“ článků do Setkávání v roce 2014 po starozákonních apokryfech (deuterokanonických knihách). Části novozákonních apokryfů jsem se již zabýval v Kostnických jiskrách v roce 2005.

Tento úvod letošní nové rubriky omylem vypadl z minulého čísla, za což se autorovi i čtenářům omlouváme.

Neznámá evangelia 2

V minulém čísle Setkávání jsme se soustředili hlavně na Vánoce, jak je naše slavení ovlivněno novozákonními apokryfy, aniž bychom si uvědomili, že jsme v Písmu něco podobného nikdy nečetli.

Dnes se vrátíme ještě k evangeliím dětství. Jsou to např. Proto-evangelium Jakubovo, Pseudo-Tomášovo evangelium, Pseudo-Matoušovo evangelium a další, v této knize publikovaná a i nepublikovaná. Některé příhody jsou až komické, zvláště z Ježíšova dětství. V komentáři se píše: „V evangeliích dětství se setkáváme (jde o apokryfy!) s Ježíšem jako s popudlivým a nevychovaným dítětem“. Jen jednu příhodu si přiblížíme, abychom pochopili, proč nemohly být takové fantastické a nepravdivé děje přijaty do kánonu.

„Po Ježíšově návratu z Egypta se přihodilo, když byl v Galileji (a to už mu bylo přes tři roky), že si jednou hrál s dětmi u řeky Jordánu. Ježíš se posadil, udělal si z bláta sedm rybníčků a ke každému z nich udělal kanálek. Tehdy jedno

z těch dětí, dáblův syn, závistivě uzavřel cesty, které poskytovaly vodu pro rybníčky, a zničil to, co Ježíš vybudoval. Ježíš mu na to řekl: Běda tobě synu smrti, synu satanův. Ty ničíš dílo, které jsem vykonal?" A ten, který to udělal, hned zemřel. Tu se rodiče toho mrtvého rozhněvali na Marii a Josefa a křičeli. Jakmile k němu matka přišla, zeptala se ho: Můj pane, co tamten udělal, že zemřel? On odpověděl: Zasloužil si smrt, protože zničil dílo, které jsem vykonal já. Matka ho tedy požádala: Nedělej to, můj pane, vždyť se všichni proti nám bouří. A on nechtěl svou matku zarmoutit, tak kopl mrtvého pravou nohou do zadku a řekl mu: Vstaň synu nepravosti, nezasloužíš si, abys došel pokoje u mého otce, poněvadž jsi zničil dílo, které jsem já vykonal. Tu vstal ten, který byl mrtvý, a odešel. A Ježíš na svůj rozkaz přiváděl korytkem vodu do rybníčků." (Pseudo-Matoušovo evangelium XXVI)

Z téhož evangelia ještě kratičce:

1. O svatozářích, která se maluje kolem hlavy Pána Ježíše a dalších. „*A když Ježíš spal, ať ve dne nebo v noci, svítila nad ním svatozář*”.

2. O palmě: Ježíš dává palmě výsadu, aby její ratolest přenesli do ráje a tam ji zasadili. Tomu, kdo zvítězí v nějakém zápase, se bude říkat: „*Dosáhli jste vítězství palmy*”. O palmě na rozdíl od již napsaného je v Písmu na několika místech (např. J 12,13, Zj 7,9). Proto bývají palmy v kostelích, palma bývá zobrazována na reformovaných – kalvínských náhrobcích a paradoxně tohoto symbolu užívají ateisté na parte nebo na hrobech.

Závěrem této kapitoly ještě některé další výroky různých apokryfních evangelistů: O křtu se píše ve Filipově evangelii: „*Tak mluví i o křtu a říkají: Křest je důležitý: Neboť ten, kdo jej přijme, bude žít*”.

O večeři Páně zase v Evangelii Spasitele stojí: „*Ten, kdo nepřijímá mé tělo a moji krev, ten je pro mne cizí*”. To mělo v dějinách církve své důsledky a někdy i odpirání křtu, církevního pohřbu nepokřtěných dětí, jindy ve vylučování od večeře Páně.

Ve Filipově evangelii se objevuje náznak více svátostí: „*Pán (činil) všechno v tajemství. Křest a pomazání, eucharistie a spasení a manželská ložnice*”. Z Tomášova (gnostického) evangelia: „*Toto jsou tajné výroky, které přijal Juda – Tomáš: Když uvidíte toho, jenž není zrozený z ženy... ten je jedině Bůh*”.

Z druhé části Filipova evangelia: „*Až uplyne 5 500 let od stvoření světa, sestoupí na zem jednorozený Syn Boží*”. To už jsme prošvihli, podle židovského kalendáře je už rok 5774/5 od stvoření světa.

V Mariině gnostickém evangelii jde s největší pravděpodobností o Marii z Magdaly. O této Marii se v poslední době hodně píše, snad nejvíce v bulvárních časopisech, že byla Ježíšovou ženou. Neznám důvod, proč by jí být nemohla, i apoštolé měli manželky, např. Petr i když katolíci to nechtějí moc slyšet. Novozákonní apokryfní evangelia k předešlým výroky něco napovídají. Lévi: „*Spasitel ji miloval víc než nás*.”(Mariino evangelium) Někte se projevuje i žárlivost, apoštol Petr chtěl, aby se jí zbavili. Filipovo evangelium dokonce říká: „*Líbal ji často na ústa*”. (Ježíš Marii). Další apokryfní příběhy se můžete dovědět v příštím čísle Setkávání.

Jiří Novák

20 let střediska Diakonie Brno – III. část

Je mi ctí, že vás mohu pozdravit při příležitosti připomenutí si 20. výročí vzniku Diakonie ČCE – střediska v Brně.

Do střediska jsem nastoupila na základě výběrového řízení v lednu 1998 a byla jsem poslední, koho do funkce jmenoval první ředitel Diakonie ČCE Karel Schwarz. Navazovala jsem na práci paní Zdeňky Markové. Běžné tehdy bylo, že funkce ředitele byla v malých střediscích kumulovaná (což v dnešní době je nemyslitelné), a tak jsem mimo povinností ředitelských např. vedla pečovatelskou službu, poradenství pro pečující, dělala kotelníka či stavební dozor. Veškeré stavební záležitosti střediska jsme řešili s bratrem Slámou, který tenkrát pracoval v ústředí církve v Praze. Přes týden jsme si telefonovali, v pátek pak jsme se setkávali osobně. Ještě dnes si s úsměvem vybavuji chvíle z rekonstrukce chodby v přízemí. Řemeslníci pokládali dlažbu a budovali bezbariérový nájezd. V jednu chvíli se mi to nezdálo a řekla jsem: „Ale pánové, ta podlaha je křivá, vidíte to? Vám se to nezdá?“ Pánové to neunesli, odešli a už se nikdy nevrátili ani do Diakonie, ale ani do stavební firmy. Dlažba se pak musela skutečně vybourat a položit znovu.

V malých prostorách probíhalo mnoho činností. V jedné průchozí místnosti jsme pracovaly společně s ekonomkou střediska, setkávaly se zde pečovatelky, lidé sem přicházeli žádat o služby nebo pracovnice tu prováděla masáže. Bylo to obtížné, ale měli jsme chuť a motivaci tuto práci dělat. Já jsem věřila, že mě do Diakonie Pán Bůh nasměroval a že mohu, řečeno slovy Alberta Schweitzera, trochu té lidské bídy odstranit. Tvořila jsem vnitřní předpisy organizace, formuláře, smlouvy atd., spolu s mou zástupkyní, sociální pracovnicí Hankou Prchalovou jsme promýšlely směřování střediska, později jsme společně tvořily standardy služeb. Krátce po mém nástupu jsme zavedli středěční bohoslužby. Mohli jsme se tak uprostřed týdne, pracovníci i klienti, společně zastavit, slyšet Slovo Boží a modlit se.

S ekonomkou Zdeňkou Vaňáskovou jsme vytvářely finanční rozpočet a řešily personální záležitosti, s bratrem Prudkým jsme připravovali porady představenstva, pečovatelky a sociální pracovnice poskytovaly služby seniorům a lidem s postižením v domácnostech, v denním centru a později v chráněném bydlení Ovečka. Věřícím i nevěřícím. Měli jsme společný cíl, šlo nám o pomoc člověku, který potřebuje podporu, pomoc, péči. V době, o které hovořím, tedy v letech mého působení (1998 – 2005), byly nestátní neziskové organizace, které poskytovaly sociální služby, znevýhodněné v oblasti financování. Co jsem však vnímala jako velkou výhodu, byla obrovská volnost, svoboda, možnost kreativního vedení a práce.

Od roku 2007 je v platnosti Zákon o sociálních službách, jsou daná jasná pravidla pro všechny poskytovatele sociálních služeb, Diakonie ČCE se profesionalizovala. Ředitel je manažer, který má profesionální tým pracovníků. Co však bylo a zůstává po celou dobu fungování Diakonie v Brně stejné – to je poslání, které vychází z křesťanské víry, naděje a lásky – pomoc člověku

v nouzi. Velkou radost mám z toho, že současný pan ředitel dokončil stavební práce, které jsem v roce 2004 započala, a že mohou pracovníci pracovat a uživatelé Ovečky žít v důstojných podmínkách.

Tuto středu jsme si v kavárničce nejen pro seniory u nás v Praze-Kobylisích přečetli rozhovor s Jiřinou Šiklovou. Poté se otevřel rozhovor na téma stáří, péče o staré lidi a lidi s postižením v současné době, o nabídkách sociálních služeb atd. Uvědomili jsme si, jak mnoho se od roku 1989 v této oblasti změnilo k pozitivnímu. A jistě nejsem daleko od pravdy, když řeknu, že tuto změnu k lepšímu nastartovaly právě nestátní neziskové organizace, jako je naše Diakonie ČCE.

A tak Vám všem ve středisku Diakonie v Brně přeji, ať se vám diakonické dílo daří, ať vám Pán Bůh žehná a ať v zařízení, které se chystáte v Nosislavi postavit, najdou svůj domov ti, kteří to budou potřebovat.

A zcela na závěr. Bratr farář Gruber předal panu řediteli obálku, ve které nebyly peníze, ale staré číslo z domu, kde sídlí středisko. I já jednu podobnou tabulku vlastním. Je bílá, oprýskaná a je na něm číslo 27. Věnovali mi ji zaměstnanci střediska. Visí nad dveřmi mé pracovny v Praze a připomíná mi nezapomenutelné tvůrčí období mé práce v brněnské Diakonii. S vděčností na ně vzpomínám.

Eliška Erdingerová, předneseno při oslavách 20. výročí střediska

KNIHA

Vzpomínky německého prezidenta

Německý prezident Joachim Gauck napsal pozoruhodnou knihu *Vzpomínky – Zima v létě – jaro na podzim*, která nedávno vyšla v nakladatelství Ikar. Narodil se v roce 1940 v Rostocku, ale dětství a válečná léta prožil ve vesnici Wustrow na baltském pobřeží. V deseti letech, v létě, které se pro něj stalo zimou, odvezli dva muži jeho otce. Joachimova matka a babička podaly oznámení o pohřešované osobě a ptaly se po něm na Lidové policii, ale dověděly se jen – *Jestli vašeho muže sebrali Rusové, nemůžeme nic dělat.*

Sovětské vojenské tribunály odsoudily asi 40 až 50 tisíc lidí a rozsudky padaly i po 7. říjnu 1949, kdy byla soudní pravomoc včetně výkonu trestu převedena na nově založenou NDR.

Joachimův otec dostal 2 x 25 let – 25 let kvůli dopisu od bývalého nadřízeného, který emigroval na Západ, a druhých 25 let kvůli tomu, že při domovní prohlídce našli legálně doručovaný odborný časopis ze Západu. Byl

deportován do pracovního tábora na jižní Sibiř, ale o tom všem se rodina dověděla až po více než dvou letech, v září 1953.

Jak věděli ze západních zpráv, spolkový kancléř Adenauer odcestoval v září 1955 na pozvání Kremlu do Moskvy a vytkl si za cíl dosáhnout propuštění 10 000 německých válečných zajatců a 20 000 internovaných civilistů, a také toho po obtížných jednáních výměnou za příslib navázání diplomatických vztahů opravdu dosáhl. Gauck vzpomíná: *Října 1955 si mě překvapivě zavolal ředitel. Nebyl jsem si vědom, že bych byl něco provedl, ale přesto jsem tam šel se stísněným pocitem chlapce, který není právě vzorný žák. Navzdory očekávání mě komunistický ředitel přijal přátelsky a nikoli bez pohnutí mi sdělil: "Právě mi volali – tvůj otec se vrátil". Vstal, podal mi ruku a směl jsem odejít domů... Doma seděl muž téměř bez zubů, se silně prokvetlými vlasy. Připadal mi důvěrně známý, ale zároveň i cizí. To znamenalo pro rodinu konec strachu a strádání, ale také novou situaci pro Joachima – najednou se musel znovu podřizovat otci, který zaujal opět postavení hlavy rodiny.*

Gauck popisuje poměry v NDR, které se dramaticky zhoršovaly a stále více lidí proto odcházelo na Západ. On sám, tehdy už student teologie, o odchodu neuvažoval. Byl přesvědčen, že *my teologové bychom přece neměli lidi opouštět. Jako hlasatelé křesťanské zvěsti máme přece jiná měřítká, než jakými se řídí strana.* To ale ještě nestála zeď a bylo možné na Západ volně cestovat. *Teprve když jsem viděl obrázky ozbrojených pohraničnicků, kteří střežili zeď a zablokovali všechny přístupové cesty do Západního Berlína, teprve tehdy jsem si s bolestí uvědomil, že už nemáme možnost volby. Už žádné cesty a návštěvy. Kdo neutekl, ocitl se v pasti. Seděli jsme zavření v kleci.*

Gauck píše o osudech řady lidí, kteří se různým způsobem dostali z NDR – nakonec se to podařilo v roce 1987 i třem ze čtyř jeho dětí.

Samostatnou část knihy tvoří působení Gaucka jako evangelického faráře. Vzpomíná na svoje začátky: *Z univerzity jsem vyšel jako člověk, který bez ustání sám o sobě pochyboval a svou nejistotu kompenzoval různým vystupováním. Naučil jsem se ale, že se smí vkročit do kruhu věřících s pochybami, že lze i s pochybami žít a kázat. Často jsem se dostával k hranicím svých teologických i lidských možností. Takové situace jsem mohl zvládat pouze tehdy, když jsem si přiznal: "Stojím před tebou, Bože, i před vámi truchlícími, ač to stěží unesu. Smysl dění mi zůstává skryt stejně jako vám. Avšak přestože je víra vlastně nerozumná – lépe řečeno: existuje mimo rozum -, je pro mě svět pochopitelnější s Bohem než bez Boha".*

První působiště faráře Gaucka bylo na mecklenburském venkově, kde rodina žila na staré faře bez tekoucí vody, pak se přestěhovali na předměstí Rostocku. Gauck píše: *Zatímco na venkově byli členy církevní obce všichni, nyní jsem musel křesťany hledat. Bylo to, jako by mě poslali do pohanské země na misií. Znamenalo to chodit od domu k domu. Zvonil jsem, představoval jsem se jako evangelický pastor, informoval jsem, že budujeme obec, a říkal jsem: "Rád bych si s vámi promluvil, jste-li evangelíci".* Protože obec neměla vlastní prostory, opírala se práce na sídlištích o takzvané domácí kroužky. Nakonec se evangelická obec, která zpočátku vůbec neexistovala, rozrostla na 4 500 členů.

Vedení církve rozhodlo, že se uplatní v obci dva faráři, a Gauck tak mohl lépe plnit své úkoly člena prezidia Evangelických církevních dní (Kirchentagu).

Rostockého Kirchentagu v roce 1983 se zúčastnilo 30 000 lidí. Gauck vzpomíná: *Závěrečnou bohoslužbu pod širým nebem na přístavním parkovišti jsme prožívali jako velký svátek: téměř 25 tisíc křesťanů se hlásilo ke svému Pánu, zpívalo a modlilo se Otčenáš na veřejném prostoru v ateistickém státě, "pod širým nebem, beze zdí, které ohraničují a omezují," jak řekl náš zemský biskup Rathke. Ve východoněmecké společnosti se dalo cosi do pohybu a při dalším Kirchentagu o pět let později už to pěkně kvasilo. Ten se konal pod heslem "Stavte mosty".* Pastor Gauck měl pronést závěrečné kázání. Píše: *Byl jsem neuvěřitelně rozrušený. Ještě nikdy jsem nemluvil před tolika lidmi. Jedna moje ostřejší věta se dokonce ocitla v hlavních zprávách ARD a ZDF: Vrchnost v NDR jsem totiž vyzval: "Rádi dobrovolně zůstaneme, když budeme smět odejít!" Bylo to rok před nečekaným koncem NDR.*

Gauck píše obsáhle o životě církve v NDR za socialismu – státní bezpečnost měla své lidi všude, i v církevních kruzích, a verbovala spolupracovníky nevybíravým způsobem, i ve školách. Hodně lidem to tragicky změnilo život; o osudech některých se Gauck ve svých vzpomínkách zmiňuje. Píše mimo jiné o dívce z komunistické rodiny, která odešla ze studia speciální pedagogiky, začala studovat teologii a zajímala se o práci v církvi. Dala se pokřtít, dala se také církevně oddat, a vypadala jako živý doklad toho, že církve ještě neztratila svou misijní sílu. Počítalo se s ní na vedoucí funkci v evangelické církvi v Greifswaldu. Jak se ukázalo po revoluci, všechny její kroky byly v režii státní bezpečnosti – o spolužákovi, s nímž se přes den učila hebrejštinu, psala po večerech zprávy. Tento teolog si dodnes klade otázku, jestli mají křest a církevní sňatek, odehrály-li se na zakázku státní bezpečnosti, vůbec nějakou hodnotu.

A pak přišlo jaro na podzim. Je pozoruhodné, že změny, k nimž došlo, začaly v kostelích, kde se scházely tisíce lidí na přímluvných bohoslužbách. Gauck píše: *Na podzim 1989 jsem krok za krokem vrůstal do politické role. Jedny rostocké noviny mi záhy začaly říkat "revoluční pastor".* Jeden z konfidentů státní bezpečnosti, který byl členem synodu Svazu evangelických církví a státní bezpečnosti věrně sloužil až do konce, po přímluvné bohoslužbě 26. října hlásil: *"Gauck neskrývaně pronesl jednoznačně politický projev. Je nutno konstatovat, že se ve své úloze politického mluvčího cítí být natolik silný, že se nyní vydává cestou přímého vměšování do státních záležitostí."*

Podstatnou část svých vzpomínek Gauck věnuje vývoji situace po změně režimu - pádu berlínské zdi, obsazování objektů státní bezpečnosti ve snaze zabránit ničení spisů, snahám o sjednocení Německa – ne všichni, kdo se podíleli na boji proti východoněmecké totalitě, byli této myšlence nakloněni. V prvních svobodných volbách se pastor Gauck dostal do Lidové sněmovny. Byl by rád pracoval ve výboru pro sjednocení Německa nebo v zahraničním výboru, ale, skončil, jak píše, *ve výboru pro vnitro, kam se mi vůbec nechťelo. Netušil jsem, že mi to přinese úkol, jemuž se budu věnovat více než deset let. Nikdy by mě nenapadlo, že se nyní mým osudem stane státní bezpečnost.* Gauck se stal prvním spolkovým pověřencem pro zpracování dokumentů státní bezpečnosti. Píše o tom, jak bylo obtížné instituci, dnes známou jako "Gauckův

úřad", vybudovat, kolik problémů, právních, personálních i lidských bylo nutné řešit. Gauck vzpomíná na dobu, kdy se lidé začali seznamovat se svými spisy: *Na to nikdy nezapomenu – úleva, vystřízlivění, zklamání, zděšení, hněv, to vše mísící se se záchvaty smíchu a nevěřičným úžasem. Tísňivý pocit, že diktatura sice navenek patří minulosti, ale v lidských srdcích je stále přítomná, dal ve mně vzklíčit tušení, že bude trvat dlouho, velmi dlouho, než se docela zbavíme jejího stínu.*

Po dvou obdobích v čele úřadu v roce 2003 Gauck stanul v čele sdružení "Proti zapomnění – Za demokracii". A 18. března 2012 byl zvolen prezidentem Spolkové republiky Německo. Svou knihu končí slovy: *Nevím, jestli dovedu řídit úřad tak, jak si přeje moje země i já sám a jak by v těchto bouřlivých časech bylo zapotřebí. Jedno vím ale jistě: nikdy docela nepochopím, jak se stalo, že člověk, který prošel diktaturou a teprve se zpožděním ochutnal svobodu, dostal na podzim svého života ještě jednou šanci zamířit k novým obzorům a upsat se v životě něčemu novému v úřadu prezidenta znovusjednoceného Německa, uprostřed sjednocené Evropy. Předposlední slovo: záhada. Poslední pocit: vděčnost.*

Hana Dvořáková

BUDE

Kavárnička v únoru

- 5.2. Některé historické události připomene sestra Věra Bednářová
- 12.2. Bratr Jan Franců nás zve prostřednictvím snímků k poznání cizích krajů
- 19.2. Poslechneme si ukázky skladeb z CD
- 26.2. Vyprávění bratra faráře Jana Pokorného

ŽIJÍ MEZI NÁMI

95. narozeniny bratra faráře

Jana Pokorného

Každá neděle je svátečním dnem, někdy ale bývá atmosféra při bohoslužbách o něco slavnostnější, podle toho, v jakém okamžiku církevního roku se nacházíme nebo zda si chceme připomenout něco pro nás zajímavého, důležitého či významného. V neděli 15. prosince 2013 jsme měli vzácnou příležitost ve zcela zaplněném Červeném kostele pogratulovat bratru faráři Janu Pokornému k 95. narozeninám, jejichž datum 18. prosince je pro nás snadno zapamatovatelné, protože se až na jeden den kryje se založením Českobratrské církve evangelické. Měli jsme příležitost se na

chvíli pozastavit, krátce se ohlédnout a připomenout si několik okamžiků i dlouhých period, které zásadním způsobem formulovaly a ovlivnily život našeho sboru, okamžiky, které jsme my nebo naši předci v tomto sboru směli prožít, za které máme být Pánu Bohu vděční a přítom si uvědomit, kde jsou kořeny tohoto sboru, ke kterým se můžeme kdykoliv vracet a čerpat z nich poučení, sílu a inspiraci pro přítomnost i budoucnost.

Vedením bohoslužeb a kázáním posloužil bratr farář prof. Petr Pokorný (který letos oslavil taky jubileum – 80. narozeniny), což umocnilo tyto okamžiky, neboť v centru bohoslužebného shromáždění se symbolicky ocitli vnuci faráře Václava Pokorného, zakladatele brněnského reformovaného sboru – nejprve od r. 1883 kazatelské stanice sboru nosislavského a poté od roku 1906 samostatného brněnského evangelického reformovaného sboru.

Bratr farář Jan Pokorný zahájil studium na bohoslovecké fakultě v Praze po maturitě v roce 1938 před neuvěřitelnými 75 lety. Po zavření vysokých škol v r. 1939 pokračoval ve studiu, které dál bohoslovecká fakulta organizovala formou seminářů v Husově domě, po válce potom složil na bohoslovecké fakultě ještě nepovinné odborné zkoušky, aby tak zcela dokončil studium teologie. Do roku 1952 ještě dálkově studoval v Brně filosofii, ze které složil doktorát.

V roce 1943 byl ordinován vikářem v Blahoslavově domě, v brněnském sboru ale působil již od r. 1940. Podle sborových záznamů vystoupil na brněnskou kazatelnu poprvé 12. 10. 1941 a do druhé poloviny roku 1945 potom ještě 137krát, poté odešel na sbor v Prosetíně, kde působil 6 let až do r. 1952. S právní účinností od 1. 11. 1951 bylo provedeno dlouho připravované rozdělení brněnského sboru na sbory Brno I a Brno II. Bratr farář Jan Pokorný byl 6. 1. 1952 zvolen farářem sboru Brno I, instalován byl 25. 5. 1952. Po dlouhých 40 let vedl bratr farář Jan Pokorný tento sbor až do konce roku 1991 (když mezitím koncem šedesátých a v sedmdesátých letech zastával i funkci náměstka synodního seniora ČCE). Po celou dobu mu věrně stála po boku sestra farářová Alena Pokorná, společně pečovala o křesťanské prostředí sboru a pomáhala s nesmírnou obětavostí účinně řešit sociální a lidské problémy nejen ve sboru, ale i v prostředí svého pracoviště.

Ve věrnosti biblické základně, soustředěnosti na postavu Ježíše Krista, v nabádání k vděčnému životu podle směrnic přikázání důsledně pokračoval a dále rozvíjel odkaz zakladatele brněnského sboru Václava Pokorného a jeho následovníků Viktora Hájka a Jana Přemysla Šebesty. Na konci roku 1991 sice ukončil oficiální službu ve sboru, ale mimořádné obdarování bratra faráře Jana Pokorného pro práci mezi lidmi, a to nejen ve společenství sboru, obdarování pro jasný a srozumitelný výklad evangelia v každodenním životě nemohlo zůstat nepozorovaně stranou. Do dnešního dne se těšíme z jeho přednášek a služeb při bohoslužbách nebo sborových akcích, samotná přítomnost bratra faráře při jakémkoliv setkání je velkým vnitřním obohacením.

Bratr farář Jan Pokorný byl 45 let v oficiální aktivní službě v brněnském sboru, z toho 5 let ještě ve sboru nerozděleném. Tedy pouze o jeden rok méně než zakladatel brněnského sboru Václav Pokorný. Těch 51 let aktivní služby v církvi a celkově 73 let aktivního zapojení se do života církve je opravdu

obdivuhodně dlouhé období, s jakým se musí v běžných podmínkách vyrovnávat minimálně dvě věkové generace.

Upřímně blahopřejeme bratru faráři Pokornému k jeho životnímu jubileu. Jsme vděční Pánu Bohu za všechno, co jsme mohli a stále můžeme od něho přijímat. Přejeme bratru faráři i jeho nejbližšímu okolí zdraví, sílu a Boží požehnání, aby ve sborovém i rodinném kruhu mohl nadále užívat radost ze zvěsti evangelia, kterou po celý svůj život předává svému okolí. Po připomenutí životní cesty bratra faráře Jana Pokorného úzce spojené s brněnským sborem a poblahopřání k jeho 95. narozeninám bratr farář odpověděl shromáždění těmito slovy:

„Milí přátelé, rád bych ze srdce poděkoval vám všem, kdo jste dnes přišli, hlavně bratru kurátorovi za jeho krásná slova, která si zdaleka nezasloužím. Potěšilo mne, že nejenom farář dělá sbor, ale že sbor taky dělá faráře, že za celou tu dobu, co jsem zde působil, jsem měl mnoho přátel, mnoho lidí, kteří mne podporovali, a mnoho lidí, kteří se také za mne modlili. To je veliká věc. Jinak bych vám všem přál do budoucnosti, aby tady stále platilo to základní, co je napsáno na kostele na Pellicově ulici: "My kážeme Krista", aby šlo o víru christocentrickou, soustředěnou na tu jednu drahou postavu, na Pána Ježíše Krista, aby za druhé se tady plnilo to, co je napsáno na hrobě mého dědečka, zakladatele sboru, "Králi věků nesmrtelnému, neviditelnému, samému moudrému Bohu budiž čest a sláva na věky věků", aby se všechno dělo ke cti a slávě Boží. A jsem vděčný za to, že od jeho dob plynule tato základní linie šla sborem až dodnes. A mám velkou radost, že moji nástupci, bratr Jiří Gruber a sestra Olga Tydlitátová, v této linii pokračují a že sbor se udržuje na dobré úrovni a že neubývá tolik členů jako někde jinde – to není koneckonců naše zásluha, ale milost Boží. A tak postupujte statečně kupředu, věduce, že vpředu kráčí Kristus, který nám razí cestu a nikdo a nic ji nemohlo zastavit, ani Hitler, ani Stalin. Vpředu kráčí Kristus a nikdo nám nemůže zabránit jej následovat. Jestli něco má budoucnost, tak je to křesťanství“.

Václav Matoulek

DÍKY A PROSBY

Hospodine, tvoje láska nezná žádných hranic. Dítě, které již přišlo a které znovu přichází je tím největším důkazem.

My máme být tou branou, kterou se tvá láska dostává k našim bližním.

Máme však mnoho omezení. Brána má panty rezavé, někdy se ani neotevře, jindy hlasitě skřípe.

Pane náš, prosíme, ať dokážeme, aby v těchto dnech nikdo nebyl sám a nešťastný.

A tam, kde na to sami nestačíme, prosíme, Pane o tvé milosrdenství a pomoc. Amen

Předvánoční modlitba z Husovic

Brno I

- 2.2. Jana Straková 74 let
- 3.2. Růžena Medková 71 let
- 3.2. Jaroslava Muchová 74 let
- 4.2. Ester Kamínková 83 let
- 5.2. Jiří Smolař 80 let
- 8.2. Ilona Burgetová 60 let
- 9.2. Josef Gracias 88 let
- 13.2. Daniela Rovnerová 40 let
- 15.2. Jindřiška Jakubcová 88 let
- 15.2. Luboš Muric 88 let
- 20.2. Blahomíra Ryšavá 85 let
- 21.2. Vít Rybárik 50 let
- 23.2. Karel Hrubý 50 let
- 24.2. Jaroslav Černý 80 let
- 27.2. Milan Bohatec 74 let
- 27.2. Blahoslava Slavíčková 72 let
- 29.2. Zdeněk Pilát 82 let

Rozloučili jsme se:

- 23.12. Eva Joklová, nar. 1925
- 13.1. Vlastislav Šťastný, nar. 1928
- 23.1. Václav Vondráček, nar. 1929
- 24.1. Antonín Mrskoš, nar. 1923
- 24.1. Zuzana Květinová, nar. 1941

Brno II

- 1.2. Drahomíra Šafaříková 82 let
- 3.2. Věra Lipinská 88 let
- 3.2. Anna Pohanková 86 let
- 3.2. Pavel Spousta 72 let
- 4.2. Jaroslav Marek 82 let
- 6.2. Milada Ševčíková 91 let
- 8.2. Terezie Pospíšilová 85 let
- 9.2. Jaroslav Dobiáš 71 let
- 10.2. Daša Horáková 84 let
- 11.2. Jaroslava Šrámková 70 let
- 12.2. Věra Ondráčková 87 let
- 12.2. Filip Křepelka 40 let
- 15.2. Ludmila Malášková 90 let
- 16.2. Darina Stejskalová 84 let
- 19.2. Josef Váně 89 let
- 19.2. Noemi Zakopalová 84 let
- 22.2. Zdena Procházková 90 let
- 23.2. Tereza Karásková 20 let
- 25.2. Zdena Krátká 71 let
- 27.2. Marta Kompišová 81 let

Pokřtěni byli:

- 5.1. Anežka Rybáriková, nar. 1996
- 12.1. Jan Marek, nar. 2013
Viktor Vlach, nar. 2010
Anika Vlachová, nar. 2013

Rozloučili jsme se:

- 27.12. Zdenek Klusák, 85 let

Brno I

Hlavním tématem lednové schůze byl výběr kandidáta na místo druhého faráře. Po delším a důkladném rozhovoru se staršovstvo rozhodlo předložit sborovému shromáždění oba kandidáty, aby členové sboru mohli sami vybrat, kterého z nich si zvolí za svého kazatele (od září 2015). Staršovstvo současně schválilo opakovanou volbu bratra faráře Jiřího Grubera prvním farářem sboru na další tři roky (2015-2017). Byl uzavřen rozhovor o soběstačnosti církve, s kterým chceme seznámit sbor v rámci výroční zprávy. Staršovstvo také schválilo plány na přestavbu jídelny na Blažkově a čeká pouze na nabídku oslovené firmy. Schůze se vzhledem k závažnosti probíraných věcí protáhla do pozdních nočních hodin.

Jiří Gruber

Brno II

Staršovstvo se na své lednové schůzi vrátilo k prosincovým akcím ve sboru i ke svátečnímu období, schválilo i ty, které se připravují v budoucnu. Jsou to především nešpory a výroční sborové shromáždění, k němuž se sbor sejde, jako již tradičně, po dvakrát. Presbyteři odsouhlasili konečné znění odpovědí na otázky dotazníku o finanční samostatnosti sboru, staršovstvo rozhodlo o výsledcích informovat členy sboru a také na dotazník navázat hned dvěma nešporami. Po krátké diskusi bylo schváleno prodloužení pracovní smlouvy sestry Jiřiny Uhříkové. Rovněž byla projednána výše finančních náhrad pro sestru Hauserovou, plynoucích z využívání bytu ke služebním účelům. Náhrady zůstávají ve výši sjednané v povolací listině kazatelky. Staršovstvo dále rozhodlo o podobě letošní účasti sboru na Noci kostelů – pokud to možnosti organizačního týmu dovolí, akce by měla proběhnout ve stejném rozsahu jako v minulých letech.

Saša Hauserová

Brno - Židenice

První část schůze byla věnována přípravě programu ve sboru, určili jsme termíny a program pátečních setkání a stanovili termín sborového shromáždění na neděli 16. 3. 2014. Tento rok budeme volit nové staršovstvo. Přípravou kandidátky byl pověřen bratr kurátor. Dále jsme naplánovali termín sborové neděle na 15. června, rozhodli jsme, že i letos se zúčastníme Noci kostelů. V další části jsme vyslechli zprávu o finanční situaci sboru a průběhu příprav opravy oken kostela. Nakonec jsme schválili odpověď z rozhovoru o budoucnosti sboru a sborovou strategii sboru v podmínkách samofinancování.

Mirek Maňák

TÝDEN VE SBORU

Brno I

Po – Pá 9-12, St 15-17

Pondělí:

18:30 staršovstvo 10.2.

Úterý:

15:00 DD Věstonická
16:30 dětský klub Ovečky
16:30 biblická hodina
pro děti
19:00 příprava NŠ
19:00 modlitební setkání

Středa:

15:00 kavárnička
16:00 konfirmandi I.
16:00 konfirmandi II.
18:00 mládež
18:00 kurz Beta

Čtvrtek:

9:30 klub otevřených
dveří 6. a 27.2.

17:00 biblická hodina

Pátek:

18:30 pěvecký sbor

Neděle:

10:00 nedělní škola
11:00 setkání na faře
15:00 třicátníci

Brno II

Po – Pá 8.30-11.30

Pondělí:

18:30 staršovstvo 10.2.
18.30 konfirmační
pro dospělé 24.2.

Úterý:

18:30 Příprava nedělní
školy 11.2.
19.30 setkání střední
generace

Středa:

13:00 Diakonie 5.a 19.2.
14:00 biblické čtení DS
Kociánka 12. a 26.2.
18:00 biblická hodina
19:30 mládež

Čtvrtek:

16:00 vyučování dětí
16:00 konfirmandi
17:00 dorost

Sobota:

9:30 DD Kociánka
8. a 22.2.

Neděle:

9:00 nedělní škola
10:00 setkání
v Blahoslavově domě

Brno – Husovice

Středa:

18:30 mládež

Čtvrtek:

19:00 biblická hodina
20:00 staršovstvo 13.2.

Pátek:

15:30 Husovičtí vřeštani

Neděle:

9:00 nedělní škola
10:00 setkání na faře
18:00 Desert 9.2.

Brno – Židenice

Pondělí

16:00 biblická hodina
pro děti v Blansku

Úterý:

15:45 BH pro děti
19:00 DŽES – Židenické
setkání mladých lidí

Středa:

16:00 konfirmandi
19:00 biblická hodina
v Blansku
19:30 staršovstvo 12.2.
19:00 Zpěvy a modlitby
z Taizé 19.2.

Čtvrtek:

18:00 setkání ml. mládeže
19:00 biblická hodina

Pátek: 28.2.

19:00 – setkání sboru
na téma: O srpnu 1968
Tomáš Dvořák, učitel
historie na FF MU

Neděle:

9:00 nedělní škola
10:00 setkání u kávy a
čaje v modlitebně
18:30 pěv. sbor Chrapot

Brno I**Brno II****Brno - Husovice****Brno - Židenice****2.2. 4. neděle po Zjevení Páně**

BK Jiří Gruber
ČK Jiří Gruber
Rch Jiří Gruber

BD Saša Hauserová
Kuř Martin Horák
Tiš 13:45 Martin Horák

Hu Štěpán Hájek
Rodinné bohoslužby

Žd Pavel Kašpar, VP
křest
Bl Pavel Kašpar, VP

9.2. 5. neděle po Zjevení Páně

BK Olga Tydlitátová
Opl Olga Tydlitátová
bigbeatové bohoslužby

BD Martin Horák
Tiš 10:30 Saša Hauserová

Hu Štěpán Hájek

Žd Marta Židková
Bl Marta Židková

16.2. Neděle Septuagesimae

BK Jiří Gruber
ČK Jiří Gruber
Rch Jiří Gruber

BD Martin Horák
Tiš 10:30 Martin Horák

HU Štěpán Hájek
Ma Štěpán Hájek

Žd Olga Tydlitátová
Bl Olga Tydlitátová

23.2. Neděle Sexagesimae

BK Olga Tydlitátová
ČK Olga Tydlitátová

BD Saša Hauserová
Tiš 10:30 Martin Horák

HU Štěpán Hájek

Žd Pavel Kašpar
Bl Jan Asszonyi

2.3. Neděle Estomihi

BK Jiří Gruber
ČK Jiří Gruber
Rch Jiří Gruber

BD Martin Horák
Kuř Saša Hauserová
Tiš 13:45 čtené

HU Štěpán Hájek

Žd Marta Židková, VP
Bl Marta Židková, VP

BK: Betlémský kostel v 8:30
ČK: Červený kostel v 10:00
Rch: Rychmanov v 14:15

BD: Blahoslavův dům v 9:00
Kuř: Kuřim v 10:00
Tiš: Tišnov

Hu: Netušilova 26 v 9:00
Ma: Maloměřice, Borky 7
DDS v 10:30

Žd: Židenice v 9:00
Bl: Blansko v 14:00